Súd:	Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka:	4C/61/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8823201994
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Barbora Kovaliková
ECLI:	ECLI:SK:OSVT:2024:8823201994.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Barborou Kovalikovou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX , XXX XX D., zastúpený: JUDr. Martin Kirňák, advokát, Vajanského 43, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Slovenská republika, Generálna prokuratúra SR, Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody spôsobnej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci t a k t o

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2.782,04 Eur titulom náhrady škody s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 2.782,04 Eur od 12.10.2023 do zaplatenia do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.500,-Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 1.500,- Eur od 12.10.2023 do zaplatenia do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

IV. Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 19. 10. 2023 domáhal zaplatenia sumy 2.782,04 Eur s úrokom z omeškania titulom náhrady škody a zaplatenia sumy 3.000 Eur s úrokom z omeškania titulom náhrady nemajetkovej ujmy.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že mu bola spôsobená škoda nezákonným uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Odbor kriminálnej polície, I. oddelenie vyšetrovania Vranov nad Topľou ČVS: ORP-126/1-VYS-VT-2017 zo dňa 29. 03. 2017, ktorým bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ Vranov nad Topľou ČVS: ORP-126/1-VYS-VT-2017 zo dňa 29. 03. 2017 podal žalobca, v tom čase obvinený A. B. dňa 10. 04. 2017 v zákonnej lehote sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou sp. zn.: Pv 215/17/7713-9 zo dňa 10. 05. 2017 zamietnutá, pretože nebola dôvodná. Dňa 23. 11. 2017 bola prokurátorom Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou sp. zn.: Pv 215/17/7713-19 zo dňa 21. 11. 2017 podaná na žalobcu A. B. obžaloba pre zločin vydieranie podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona. Trestným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn.: 13T/150/2017 zo dňa 19. 02. 2018 bol žalobca A. B. uznaný vinným zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, ktorého výkon bol podmienečne odložený a bola určená skúšobná doba podmienečného odsúdenia 2 roky a zároveň mu bola uložená povinnosť spočívajúca v príkaze nepriblížiť

sa úmyselne k poškodenému E. F. na vzdialenosť menšiu ako päť metrov. Proti Trestnému rozkazu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn.: 13T/150/2017 zo dňa 19.02.2018 podal žalobca Odpor zo dňa 02. 03. 2018. Následne Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn.: 13T/150/2017-160 zo dňa 29. 10. 2019 bol žalobca A. B. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou pre skutok kvalifikovaný ako zločin vydieranie podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona, pretože skutok nie je trestným činom. Proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn.: 13T/150/2017-160 zo dňa 29. 10. 2019 podal odvolanie okresný prokurátor. Následne Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn.: 9To/15/2020-183 zo dňa 10. 06. 2020 o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn.: 13T/150/2017-160 zo dňa 29. 10 .2019 rozhodol: „Podľa § 319 Trestného poriadku zamieta odvolanie prokurátora.“ Súdna prax sa ustálila v tom, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby (ako je to v tomto prípade), treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Je preto namieste skonštatovať, že žalobca zločin, z ktorého bol dňa 29.03.2017 obvinený, nespáchal, z čoho je možné vyvodiť záver, že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť vôbec začaté a ďalej po dobu 3 rokov vedené, t.j. v konečnom dôsledku je v zmysle platnej judikatúry potrebné toto rozhodnutie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ Vranov nad Topľou, Odbor kriminálnej polície zo dňa 29. 03. 2017 považovať za nezákonné, čo je rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie nároku na náhradu škody a preukázaný základ nároku uplatnený žalobou. Výška nemajetkovej ujmy v zmysle ustanovenia § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. je limitovaná posúdením osoby poškodeného, jeho doterajšieho života a prostredia, v ktorom žil a pracoval, ďalej posúdením závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo, závažnosti následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosti následkov, ktoré vznikli poškodenému v jeho spoločenskom uplatnení. Vzhľadom na vyššie uvedené trestné konanie a s tým spojenú škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím si žalobca uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 3.000 Eur. Nemajetková ujma vznikla žalobcovi v dôsledku porušenia právnej povinnosti v inej než majetkovej sfére. So zreteľom na všetky skutkovo a právne relevantné okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu a jeho negatívnym dôsledkom sa v rámci ochrany osobnosti domáha žalobca náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ustálenej vo výške 3.000 Eur. Uplatňovanie nároku na priznanie finančnej satisfakcie - náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch odôvodňuje žalobca tým, že bola v značnej miere znížená jeho dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Nemajetková ujma, ktorej sa žalobca domáha vyjadruje náhradu za utrpené pocity z toho, že na žalobcu v období 3 rokov spoločnosť hľadela ako na páchateľa trestného činu, pričom žalobca mal v tom čase iba 20 rokov. Žiadne rozhodnutie orgánov činných v trestnom konaní mu nedávalo nádej, že sa daná trestná vec môže skončiť v jeho prospech, keď po vznesení obvinenia bola podaná obžaloba a trestným rozkazom súdu bol uznaný za vinného zo zločinu vydierania. Uvedené v ňom vyvolávalo po celý čas strach a beznádej, o to viac, že mal celý život ešte len pred sebou a už len predstava, že bude v tak mladom veku odsúdený za zločin, v ňom vyvolávala strach. Žalobca celé vedenie trestného stíhania znášal po psychickej stránke zle. Žalobca sa vyhýbal spoločnosti a kamarátom, pôsobilo to na neho difamujúco. Žalobca trpel tak v súkromnom a rodinnom živote. Vedené trestné stíhanie zasiahlo žalobcu samotného. V dôsledku uvedomenia si, že spoločnosť na neho hľadí ako na páchateľa trestného činu, žalobca pociťoval zúfalstvo, úzkosť a nervozitu. Žalobca so svojou rodinou žije v obci Klčovo. Ide o malú obec, kde každý o každom všetko vie a rodičia žalobcu museli čeliť otázke, čo ich syn urobil, že je trestne stíhaný. Žalobca musel znášať opovrhujúce nepríjemné pohľady a častokrát aj nevhodné poznámky na svoju adresu. Žalobca sa počas trestného stíhania uzatváral do seba, menil nálady. Rovnako bol narušený vzťah medzi žalobcom a jeho rodičmi, práve kvôli vedeniu trestného stíhania voči žalobcovi vznikali medzi nimi hádky, pretože rodičia to znášali zle. Žalobca sa z dôvodu, že sa hanbil, zo spoločenského života stiahol a vyhýbal sa aj svojim blízkym kamarátom. Hrozba trestu a dlhodobé trestné stíhanie spôsobilo žalobcovi problémy a stres aj s poukazom na skutočnosť, že žalobca bol stíhaný za zločin a hrozil mu vysoký trest (odňatie slobody na 2 až 6 rokov). Posúdiac okolnosti dopadu na súkromný a rodinný život žalobcu vedie k záveru, že uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôvodný. Žalobca má za to, že intenzita ako aj okolnosti zásahu v danom prípade odôvodňujú priznanie finančného zadosťučinenia. Práve poukazom na intenzitu, rozsah ako aj na dĺžku trvania daného stavu považuje žalobca uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 3.000 Eur za dostačujúce a primerané. Z tvrdenia žalobcu v spojitosti s objektívnou zodpovednosťou žalovaného, vyplýva že v dôsledku nezákonného rozhodnutia žalovaného, bola u žalobcu v značnej

miere znížená jeho dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti, minimálne po celú dobu trestného konania v rozsahu 3 rokov. Je nesporné, že nevinný sa vnútorne ťažko vyrovnáva so vznesením obvinenia a hrozbou trestu i neúspechom vykonávaním úkonov trestného konania. Jeho prežívanie trestného stíhania je zvýraznené neúspechom podávaných sťažností, trestné stíhanie vnímal ako prejav arogancie moci. Za spôsobenú nemajetkovú ujmu preto očakáva satisfakciu. Žalobca poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 11Co/355/2019. Taktiež poukázal na obdobný prípad, kde Okresný súd Košice I. priznal rozsudkom sp.zn.: 38C/26/2019 zo dňa 06. 07. 2021 žalobcovi stíhanému za zločin, ktorý bol neskôr oslobodený spod obžaloby za 5 rokov vedenia trestného stíhania osoby žalobcu nemajetkovú ujmu vo výške 5.000 Eur. Vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva u žalobcu došlo, nárok žalobcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 Eur je podľa názoru žalobcu primeraný v zmysle finančného zadosťučinenia za 3 roky trvania bezdôvodného trestného stíhania osoby žalobcu. V súvislosti s jeho obhajobou v trestnom konaní na základe Vyčíslenia trov obhajoby zo dňa 20. 11. 2020 zaplatil žalobca obhajcovi JUDr. Martinovi Kirňakovi trovy obhajoby vo výške 2.782,04 Eur. Nakoľko náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nezákonnému rozhodnutiu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nezákonným rozhodnutím, uplatňuje si žalobca nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania vo výške 2.782,04 Eur. Žalobca si teda touto žalobou uplatňuje celkovo nárok vo výške 5.782,04 Eur. Žalobca zaslal žalovanému žiadosť o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody zo dňa 21. 07. 2023. Na žiadosť odpovedal žalovaný výzvou zo dňa 25. 07. 2023, na základe ktorej žiadal o doplnenie o doklad preukazujúci reálne zaplatenie trov konania žalobcom. Na výzvu odpovedal žalobca dňa 25. 07. 2023 a zaslal žalovanému vyčíslenie a uplatnenie trov obhajoby zo dňa 20. 11. 2020, faktúru č. 20230075 s dokladom o úhrade zo dňa 20. 07. 2023 a príjmový pokladničný doklad zo dňa 31. 03. 2017. Následne žalovaný zaslal žalobcovi oznámenie zo dňa 09. 10. 2023 v ktorom uviedol, že nárok uplatnený z uznesenia o vznesení obvinenia považuje za premlčaný z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Žalobca k dôvodu, pre ktorý žalovaný odmietol vyhovieť žiadosti žalobcu uvádza, že právny názor žalovaného o premlčaní nároku žalobcu na náhradu škody považuje za nesprávny. Žalobca sa verejného zasadnutia dňa 10. 06. 2020 osobne nezúčastnil. O oslobodení spod obžaloby za zločin vydierania sa žalobca dozvedel až dňom doručenia uznesenia Krajského súdu Prešov sp.zn.: 9To/15/2020 zo dňa 10. 06. 2020, a to bez ohľadu na skutočnosť, že obhajca žalobcu (obžalovaného) bol na verejnom zasadnutí prítomný. Subjektívna lehota na uplatnenie nároku na náhradu škody začína plynúť odo dňa, kedy sa mohol žalobca dozvedieť o oslobodení spod obžaloby, t.j. odo dňa doručenia uznesenia Krajského súdu Prešov sp.zn.: 9To/15/2020 zo dňa 10. 06. 2020, lebo až vtedy žalobca získal vedomosť o škode. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica 7C/41/2012. Uvedený právny názor Okresného súdu Banská Bystrica potvrdil aj Krajský súd Banská Bystrica, ktorý sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie. Žalovaný v oznámení zároveň poukázal na § 179 ods. 2 Trestného poriadku. Podľa žalobcu však v danom prípade ide o všeobecné ustanovenie, ktoré nie je možné aplikovať na daný prípad, pretože § 179 ods. 5 Trestného poriadku obsahuje špeciálnu úpravu. Trestný poriadok v § 179 ods. 5 ustanovuje povinnosť vždy doručiť uznesenie, ktorým súd rozhodol o opravnom prostriedku osobe, ktorej sa rozhodnutie týka, čiže v danom prípade žalobcovi. Až od momentu prevzatia tohto uznesenia, ktorý sa považuje za moment, kedy sa poškodený dozvedel o škode, začína plynúť premlčacia doba. V žalovanom prípade bolo uznesenie Krajského súdu Prešov sp.zn.: 9To/15/2020 zo dňa 10. 06. 2020 doručené až koncom augusta 2020, čiže žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred uplynutím premlčacej doby. Žalobca si okrem nemajetkovej ujmy uplatňuje aj úrok z omeškania zo sumy 3.000 Eur, pričom tento nárok odôvodňuje poukázaním na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/339/2021, ktoré je odklonom od doterajšej praxe a predstavuje odklon od rozhodnutia R 45/2000 (1Co/15/1997), v zmysle ktorého povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, nakoľko rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/339/2021 odkazuje na rozhodnutia sp. zn. 4Cdo/48/2017 a 4Cdo/257/2019 v znení „Štát je povinný nahradiť škodu najneskôr do 6 mesiacov odo dňa, kedy poškodený nárok riadne uplatnil podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. a márnym uplynutím tejto lehoty sa štát ako dlžník dostáva do omeškania, a tak najskôr odo dňa nasledujúceho po uplynutí 6-mesačnej lehoty ho postihuje povinnosť zaplatiť veriteľovi tiež úroky z omeškania.“ K vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy tak nedochádza márnym uplynutím lehoty ustanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím 6-mesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Dovolací súd tak považuje rozhodnutia dovolacieho súdu pod sp.zn. 4Cdo/48/2017, 4Cdo/257/2019 za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky úrokov z omeškania z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Touto ustálenou praxou bol prekonaný odlišný právny názor uvedený v rozhodnutí dovolacieho súdu

pod sp. zn. 1Co/15/1997. K žiadanému úroku z omeškania žalobca ďalej uvádza, že v rozhodnutí z 30. júla 2019, sp. zn. 4Cdo/48/2017 Najvyšší súd SR ustálil, že právnu otázku vo vzťahu k nároku na úroky z omeškania z náhrady nemajetkovej ujmy možno považovať za vyriešenú uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/48/2010, 2Cdo/155/2011, 7Cdo/253/2013, so závermi, že štát je povinný nahradiť škodu najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa, kedy poškodený nárok riadne uplatnil podľa § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. a márnym uplynutím tejto lehoty sa štát ako dlžník zo zodpovednostného právneho vzťahu dostáva do omeškania, a tak najskôr odo dňa nasledujúceho po uplynutí 6-mesačnej lehoty ho postihuje povinnosť zaplatiť poškodenému veriteľovi tiež úroky z omeškania. Úrok z omeškania si žalobca počíta odo dňa nasledujúceho po dni doručenia listu žalovaného zo dňa 09. 10. 2023 (doručený dňa 11. 10. 2023), ktorým mu žalovaný oznámil, že nárok na náhradu škody nebude ani čiastočne uspokojený. Zmyslom právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu je, aby každá majetková ujma, spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi /fyzickej osobe/, bola nahradená. Systematickým a logickým /extenzívnym/ výkladom je nevyhnutné dospieť k záveru, že rozhodnutie o oslobodení spod obžaloby má rovnaké dôsledky ako zrušenie obvinenia pre nezákonnosť, ak k nemu došlo preto, že predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným sa nepotvrdil. Pri takomto výsledku trestného stíhania je potrebné vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že teda nemalo byť proti nemu vznesené obvinenie. Neposudzuje sa pritom správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, rozhodujúci je výsledok trestného stíhania. Nie je namieste lipnúť na formálnom zrušení /zmene/ nezákonného rozhodnutia, ale splnenie tejto podmienky treba vykladať extenzívne. Reštriktívny výklad zákona by bol v rozpore so zmyslom a účelom tohto právneho predpisu a v rozpore so všeobecným princípom spravodlivosti. Žalobca poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/15/2009, 8Cdo/53/2014.

3. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 02. 02. 2024 uviedol, že primárnym predpokladom uplatnenia nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon č. 514/2003 Z.z.“) je kumulatívne splnenie troch kritérií a to 1/ preukázanie skutočností, že bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo došlo k nesprávnemu úradnému postupu, 2/ vznik škody, prípadne nemajetkovej ujmy a 3/ kauzálny nexus medzi nezákonnosťou a vznikom škody. V predmetnej veci považuje uplatnený nárok žalobcu za nedôvodný, s poukazom na skutočnosť, že neboli naplnené vyššie uvedené podmienky. Hlavným dôvodom je skutočnosť, že v rozhodnutí, ktoré podľa neho má byť nezákonné, teda uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ Vranov nad Topľou, ČVS: ORP-126/1-VYS-VT-2017 zo dňa 29. 03. 2017, ktorým bolo A. B. vznesené podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku obvinenie pre zločin podľa 189 ods. 1 Trestného zákona, nebola zákonným postupom konštatovaná nezákonnosť a ani nesprávny úradný postup. Je síce pravdou, že Okresný súd Vranov nad Topľou svojim rozsudkom sp.zn. 13T/150/2017 zo dňa 29. 10. 2019, v spojení s uznesením Krajského súdu Prešov sp.zn. 9To/15/2020 zo dňa 10. 06. 2020, oslobodil obžalovaného A. B. spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, avšak týmto rozhodnutím nebola a ani nemohla byť konštatovaná nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia. Podľa § 5 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z.z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Uznesenie o vznesení obvinenia nemožno považovať za nezákonné len z dôvodu, že obvinený nebol právoplatne odsúdený. V predmetnej trestnej veci je vzhľadom na skutkové okolnosti zrejmé, že základné zásady trestného konania boli dodržané, zistené skutočnosti dostatočne odôvodňovali záver, že bol spáchaný trestný čin a že na podklade zistených skutočností tento trestný čin bol spáchaný určitou osobou, pričom preukázanie viny obžalovanému je až vecou dokazovania, pred súdom. Uznesenie o vznesení obvinenia nie je nezákonným z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca vysoká pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu, plne odôvodňujúca podanie obžaloby, neskôr počas jednotlivých štádií trestného konania z rôznych dôvodov sa nepotvrdila. Podľa Trestného poriadku, o zákonnosti alebo nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré vydá policajt, môže rozhodnúť iba prokurátor a to buď postupom podľa § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku, alebo postupom podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku. Okrem uvedeného môže v mimoriadnych prípadoch právoplatné rozhodnutie policajta zrušiť ešte generálny prokurátor v rámci postupu podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku. V danom prípade návrh na postup podľa § 363 Trestného poriadku podaný nebol. Ako je už vyššie uvedené, uznesenie o vznesení obvinenia nie je možné považovať za nezákonné rozhodnutie, ak pre jeho vydanie boli splnené podmienky uvedené v § 206 Trestného poriadku, ba naopak, ide o povinnosť orgánov činných v trestnom konaní takto

postupovať vždy, keď sú splnené podmienky uvedené v § 206 Trestného poriadku. Samotný Ústavný súd v svojej rozhodovacej činnosti v tejto súvislosti v náleze II. ÚS 163/2013-50 zo dňa 13. 11. 2013, konštatoval, že vydaním uznesenia o vznesení obvinenia dochádza k posunu v rámci procesných štádií trestného konania, v ktorom sa vedie trestné stíhanie už pre vyšší stupeň pravdepodobnosti a trestné konanie sa presúva do štádia zisťovania skutočností rozhodujúcich pre potvrdenie alebo vyvrátenie tohto obvinenia a je predpokladom tohto šetrenia a na vydanie ktorého boli v danom čase splnené všetky zákonné predpoklady a z tohto dôvodu nebolo zrušené a to ani v konaní o sťažnosti proti tomuto uzneseniu, preto ho nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné, či odporujúce zákonu len z dôvodu, že v čase jeho vydania existovala pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu konkrétnou osobu. Niektoré zásahy do osobnosti fyzickej osoby sa zdanlivo javia ako odporujúce objektívnemu právu, avšak nemožno ich považovať za neoprávnené ak sú dané okolnosti vylučujúce neoprávnenosť zásahu. Realizácia zákonnej povinnosti orgánov činných v trestnom konaní môže byť predmetom odškodnenia len z dôvodu nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu, čo v danom prípade nebolo konštatované. Uvedené nachádza oporu nielen vo vyššie citovanom náleze Ústavného súdu, ale aj rozhodovacej činnosti EĽSP vo veci Lavrechov proti ČR. Pri osvedčení nároku na náhradu škody musia byť jednoznačne preukázané všetky atribúty vzniku zodpovednosti štátu za škodu tak, že musí byť jednoznačne preukázaný buď nesprávny úradný postup alebo rozhodnutie ktoré je pre svoju nezákonnosť zrušené príslušným orgánom a musí byť jednoznačne preukázaný vznik škody a príčinná súvislosť vo vzťahu k vzniku nároku na priznanie nemajetkovej ujmy. S uplatneným nárokom nemožno súhlasiť aj pre to, že nárok bol podaný po uplynutí subjektívnej premlčacej lehoty stanovenej v § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., keďže subjektívna lehota uplynula dňa 10. 06. 2023, pričom návrh na predbežné prerokovanie nároku zo strany žalobcu bol podávaný až dňa 21. 07. 2023. Preto vznáša námietku premlčania. V zmysle § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. je subjektívna premlčacia lehota tri roky. Navrhovateľovi bolo uznesenie Krajského súdu Prešov sp.zn. 9To/15/2020 zo dňa 10.06.2020 oznámené prostredníctvom jeho obhajcu dňa 10.06.2020, keďže uvedeného dňa sa tento (resp. jeho substitučný zástupca) zúčastnil na verejnom zasadnutí, na ktorom bolo predmetné uznesenie vyhlásené, čo vyplýva zo zápisnice nachádzajúcej sa v súdnom spise. Vychádzajúc z § 179 ods. 2 Trestného poriadku, ak má obvinený obhajcu, uznesenie, ktoré mu treba oznámiť, postačí, ak sa uznesenie vyhlási obhajcovi. Preto sa možno domnievať, že žiadateľ sa o tom, kedy mu vznikla škoda, dozvedel dňa 10. 06. 2023, teda v deň, keď jeho obhajcovi bolo oznámené uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo zamietnuté odvolanie prokurátora proti prvoinštančnému rozsudku. Preto nemožno vychádzať až z dátumu doručenia písomného vyhotovenia uznesenia obžalovanému - žalobcovi, keďže v zmysle § 19 ods. 1 zákona č. 514/20023 Z.z. sa za takýto deň nepovažuje len doručenie rozhodnutia, ale aj jeho oznámenie. Neobstoja teda tvrdenia uvedené v žalobe, v zmysle ktorých sa žalobca odvoláva na § 179 ods. 5 Trestného poriadku o povinnosti doručovať písomné vyhotovenie rozhodnutia o opravnom prostriedku, a to s poukazom na druhú vetu § 179 ods. 1 Trestného poriadku, v zmysle ktorej oznámenie sa robí buď vyhlásením uznesenia v prítomnosti toho, komu treba uznesenie oznámiť, alebo doručením rovnopisu uznesenia. V danom prípade teda bolo uznesenie oznámené už jeho vyhlásením na verejnom zasadnutí dňa 10.06.2020, v prítomnosti obhajcu obžalovaného – žalobcu. Zároveň poukazuje na to, že zo strany žalobcu dochádza k nesprávnej, resp. účelovej interpretácii rozhodnutia, na ktoré na strane 8 žaloby poukazuje a v zmysle ktorého žalobca na verejnom zasadnutí nebol a teda mu nebolo možné oznámiť uznesenie jeho vyhlásením, z dôvodu čoho mu bolo uznesenie oznámené až doručením jeho písomného vyhotovenia, čo nemožno subsumovať pod tento prípad, kedy ako je už vyššie uvedené, obhajca prítomný na vyhlásení rozhodnutia bol. Vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy uvádza, že tento považuje za nedôvodný, keďže žiadateľ žiadnym spôsobom nepreukázal negatívny vplyv trestného stíhania na svoju osobu a s výnimkou oslobodenia spod obžaloby neuviedol žiadne dôvody, ktoré by mu nárok na túto náhradu zakladali. Žalobca zároveň neoznačil žiadne dôkazy na preukázanie jeho tvrdení. Tu poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29. 06. 2011, sp.zn. 4Cdo 232/2010, v zmysle ktorého podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy, v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu, existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba podľa právneho názoru dovolacieho súdu považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Vo vzťahu k trovám obhajoby poukazuje iba na to, že sa nestotožňuje s uplatnenými cestovnými náhradami v časti uplatnenej základnej náhrady vo výške 0,193 Eur/km, a to bez toho, aby bolo známe, či motorové vozidlo použité na služobné cesty bolo zapísané v obchodnom majetku advokáta, keďže toto z návrhu

nevyplýva. Dôvodom je skutočnosť, že náhrada cestovných výdavkov titulom základnej náhrady podľa § 7 ods. 1 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestových náhradách patrí vlastníkovi motorového vozidla, ktorý používa súkromné motorové vozidlo nezaradené do obchodného majetku (t.j. za ktoré si cestovné náhrady podnikateľský subjekt nemôže uplatňovať ako odpis hnuteľného majetku v rámci daňových výdavkov v zmysle zákona č. 595/2003 Z.z.). V prípade, ak je držiteľ motorového vozidla platiteľom dane z pridanej hodnoty, uvedená základná náhrada za použitie súkromného vozidla na služobné cesty subsumuje daňové výdavky uvedené v § 19 ods. 2 a § 22 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, teda tzv. odpis motorového vozidla, ako aj výdavky slúžiace na opravu a údržbu vozidla, ktoré je zaradené do obchodného majetku a ktoré si môže uplatňovať v rámci daňových výdavkov daňovník. Naproti tomu základné náhrady podľa § 7 ods. 1 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestových náhradách si môže uplatniť iba vlastník motorového vozidla, ktorý dané vozidlo nemá zaradené do obchodného majetku a teda si nemôže v rámci daňových výdavkov uplatňovať odpisy ako aj výdavky slúžiace na opravu a údržbu vozidla.

4. K vyjadreniu žalovaného sa následne vyjadril žalobca cestou právneho zástupcu podaním zo dňa 13. 03. 2024, pričom uviedol, že žalobca absolútne nesúhlasí s argumentáciou žalovaného a má za to, že v žalovanom prípade sú splnené všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za vecnú škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., a to: nezákonné rozhodnutie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Opäť poukázal na Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. 08. 2010, sp.zn.: 4MCdo/15/2009 a z 30. 09. 2014, sp.zn.: 8Cdo/53/2014. Keďže v súvislosti s rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní poškodený vynakladá náklady na trovy svojej obhajoby, smerujúce k odstráneniu nežiaducich právnych následkov, štát zodpovedá aj za takto vzniknutú mu škodu. Náhrady nemajetkovej ujmy sa žalobca domáha z titulu nezákonného začatia trestného stíhania voči žalobcovi. V danom prípade preto treba vychádzať z toho, že trestný čin žalobca nespáchal a že trestné stíhanie nemalo byť proti nemu vôbec začaté. Pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie každej fyzickej osoby sudcom nesvedčí bagatelizovanie závažnosti ujmy priznávaním neprimerane nízkych, resp. žiadnych náhrad; také rozhodovanie treba považovať za obchádzanie zákona i jeho účelu a pôsobí mnohokrát veľmi cynicky, bez citu pre elementárnu spravodlivosť, alebo absencie postupu podľa pravidla, podľa ktorého „nerob druhému to, čo nechceš, aby robili tebe.“ Za situácie, kedy žalobca nie je schopný presne určiť a preukázať výšku škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím, pričom však preukáže a odôvodní, že mu taká škoda vznikla, nemôže odvolací súd rozhodnúť, že mu preto škoda nebude vôbec priznaná, alebo že medzi protiprávnym konaním žalovaného a vzniknutou škodou nie je príčinná súvislosť. V takejto situácii má určiť výšku vzniknutej škody podľa spravodlivého uváženia a jednotlivých okolností prípadu. Rozhodujúce je, že nakoniec sa posúdenie veci policajtom ukázalo nesprávnym, pretože sa nepreukázalo, že obvinený skutok spáchal, že sa tento vôbec stal alebo je trestným činom. Štát musí byť potom povinný reparovať nevinnému všetky následky spôsobené trestným stíhaním a nahradiť mu nielen vzniknutú škodu, ale i nemajetkovú ujmu. Vo vzťahu k namietanému premlčaniu žalobca uvádza, že subjektívna lehota na uplatnenie nároku na náhradu škody začína plynúť odo dňa, kedy sa mohol žalobca dozvedieť o oslobodení spod obžaloby, t.j. odo dňa doručenia uznesenia Krajského súdu Prešov sp.zn.: 9To/15/2020 zo dňa 10. 06. 2020, lebo až vtedy žalobca získal vedomosť o škode. V tretej časti vyjadrenia žalovaný uvádza, že vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy tento považuje za nedôvodný, keďže žiadateľ žiadnym spôsobom nepreukázal negatívny vplyv trestného stíhania na svoju osobu a s výnimkou oslobodenia spod obžaloby neuviedol žiadne dôvody, ktoré by mu nárok na túto náhradu zakladali. Žalobca zároveň neoznačil žiadne dôkazy na preukázanie jeho tvrdení. Žalobca v tejto súvislosti uvádza, že nezákonným vznesením obvinenia žalobcovi došlo k neprimeranému zásahu do jeho osobného, spoločenského, rodinného života, ako aj do jeho postavenia v spoločnosti. Uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy predstavuje náhradu morálnej ujmy, t.j. ujmy na občianskej cti, ľudskej dôstojnosti, povesti, zníženia postavenia žalobcu v spoločnosti. Výška náhrady nemajetkovej ujmy sa v objektívnej rovine nedá vyčísliť. Ide však o zodpovednosť štátu za nezákonný zásah do osobnostnej sféry nezákonným vznesením obvinenia. V danom prípade zásah do osobnostnej sféry žalobcu nebol legitímny a ani v súlade so zákonom, a preto žalobcovi patrí náhrada nemajetkovej ujmy. Pri určení rozsahu náhrady sa vychádza z toho, že výška nároku má byť primeraná okolnostiam dotknutej osoby, a že každý takýto nárok a osoba, ktorá uplatňuje nárok na súde je individuálne. V žalovanom prípade je potrebné vychádzať z pomerov u žalobcu v čase vznesenia obvinenia, priebeh celého trestného konania a zo života žalobcu po skončení trestného konania. Nemajetková ujma, ktorej sa žalobca domáha vyjadruje náhradu za utrpené pocity z toho, že na žalobcu v období 3 rokov spoločnosť hľadela ako na páchateľa trestného činu. Žalobca trpel tak v súkromnom a rodinnom živote. Vedené trestné

stíhanie zasiahlo žalobcu samotného. V dôsledku uvedomenia si, že spoločnosť na neho hľadí ako na páchateľa trestného činu, žalobca pociťoval zúfalstvo, úzkosť a nervozitu. Žalobca bol pod stresom, počas trestného stíhania sa uzatváral do seba, menil nálady, čo malo vplyv aj na jeho vzťah s rodičmi. Rovnako bol narušený vzťah medzi žalobcom a jeho rodičmi, práve kvôli vedeniu trestného stíhania voči žalobcovi, kedy medzi nimi vznikali hádky, pretože rodičia to znášali zle a to o to viac, nakoľko žili v malej obci Dlhé Klčovo, v ktorej každý o každom všetko vie a rodičia žalobcu museli čeliť otázke, čo ich syn urobil, že je trestne stíhaný. Žalobca má za to, že intenzita ako aj okolnosti zásahu v danom prípade odôvodňujú priznanie finančného zadosťučinenia vo výške, v akej si ho uplatnil žalobca podanou žalobcu. Žalobca poukazuje na rozhodovaciu činnosť iných súdov v obdobných veciach náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci - uznesenia o vznesení obvinenia (v prípadoch oslobodenia žalobcov spod obžaloby), kde sa sumy priznávaných náhrad nemajetkovej ujmy pohybovali v rozmedzí od 2.000 Eur až 11.000 Eur. V poslednom bode žalovaný vo vzťahu k trovám obhajoby poukázal na to, že sa nestotožňuje s uplatnenými cestovnými náhradami v časti uplatnenej základnej náhrady vo výške 0,193 Eur/km, a to bez toho, aby bolo známe, či motorové vozidlo použité na služobné cesty bolo zapísané v obchodnom majetku advokáta, keďže toto z návrhu nevyplýva. Právny zástupca žalobcu uvádza, že vo vyčíslení a uplatnení trov obhajoby zo dňa 20. 11. 2020 boli uplatnené cestovné náhrady za použitie súkromného motorového vozidla Opel Vectra, evidenčné číslo: D., ktoré nie je zaradené v obchodnom majetku právneho zástupcu žalobcu, ale motorové vozidlo vlastní právny zástupca žalobcu ako fyzická osoba. Uvedené vyplýva z osvedčenia o evidencii, ktoré predkladá ako dôkaz žalobca súdu.

5. K vyjadreniu žalobcu sa podaním zo dňa 30. 04. 2024 vyjadril žalovaný, kde neuviedol žiadne nové skutočnosti a zotrval na svojich doterajších vyjadreniach.

6. Súd vo veci pojednával dňa 03. 09. 2024 a 27. 09. 2024 v prítomnosti strán sporu, kde strany zotrvali na svojich doterajších vyjadreniach. Na pojednávaní dňa 27. 09. 2024 súd vypočul žalobcu, ktorý uviedol že bolo to dosť tragické keď mu niekto rozbil hlavu a jeho pocity z toho boli, že bol smutný, nesebaistý, bol frustrovaný z toho, že niečo také sa stalo. Ľudia na neho trošku aj divne pozerali, pričom sú taká menšia obec, tam sa to všetko rýchlo roznesie. Mal aj také poznámky nie veľmi príjemné od niektorých ľudí, čiže nevedel do budúcna či bude môcť aj napr. si otvoriť živnosť, alebo niečo také. Pre jeho rodinu to bolo tiež veľmi nepríjemné. Nevplývalo to veľmi dobre na neho. Čo sa týka trestného konania, tak s tým nemal dovtedy žiadne skúsenosti, tak samozrejme, že bol z toho zronený a nevedel, že čo a ako bude. Keď sa mu to stalo, tak veľmi nikde ani nechodil, uzavrel sa do seba. Veľmi sa nekontaktoval s nikým, bolo mu to také, že ako sa budú na neho pozerať, či ho budú nejak odsudzovať, že niečo také sa stalo a bol z toho smutný a väčšinou čas trávil doma, čiže veľmi nechodil ani vonku, nikde ani s kamarátmi, strašne to obmedzil. Nebolo to nič príjemné. Na otázku právnej zástupkyne žalobcu, či v čase trestného stíhania pracoval, alebo navštevoval školu, uviedol, že pracoval v zahraničí v Holandsku. Na otázku zástupcu žalovaného, aký žalobca viedol spoločenský život pred začatím trestného stíhania, uviedol, že predtým viedol spoločenský život s kamarátmi stále niekde chodili a sa zabával. Na otázku zástupcu žalovaného, kedy si otvoril živnosť, uviedol, že 01. 12. 2023. Na otázku zástupcu žalovaného, či toto trestné stíhanie malo nejaký negatívny vplyv na jeho pracovný život uviedol, že mal problém komunikovať s klientmi, stále to mal v hlave a nebol si taký sebaistý. Na otázku zástupcu žalovaného, či v Holandsku vedeli o tomto trestnom stíhaní, uviedol, že nie, nikomu to nehovoril.

7. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a s prílohami žaloby, a to najmä Uznesením OR PZ Vranov nad Topľou ČVS: ORP-126/1-VYS-VT-2017 z 29. 03. 2017, Uznesením OP VT Pv 215/17/7713-9 zo dňa 10.05.2017 o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa, Obžalobou OP Vranov nad Topľou Pv 215/17/7713-19 z 21. 11. 2017, Trestným rozkazom OS Vranov nad Topľou, sp. zn. 13T/150/2017-85, Rozsudkom OS Vranov nad Topľou, sp. zn. 13T/150/2017-160 zo dňa 29. 10. 2019, Uznesením KS v Prešove sp. zn. 9To/15/2020-183, ktorým zamietol odvolanie prokurátora zo dňa 10.06.2020, Žiadosťou o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody z 21. 07. 2023, Výzvou GP SR na doplnenie žiadosti z 25.07.2023, Odpoveďou na výzvu na doplnenie žiadosti z 25. 07. 2023, odpoveďou na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku z 09. 10. 2023, vyčíslením trov obhajoby z 20. 11. 2020, faktúrou 20230075 z 20. 07 .2023, úhradou faktúry z 20. 07 .2023, príjmovým pokladničným dokladom z 31. 03. 2017, vyjadreniami žalobcu a žalovaného, výsluchom žalobcu ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil nasledovný skutkový stav:

8. Proti žalobcovi bolo uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Odbor kriminálnej polície, I. oddelenie vyšetrovania Vranov nad Topľou ČVS: ORP-126/1-VYS-VT-2017 zo dňa 29.03.2017 začaté trestné stíhanie za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ Vranov nad Topľou ČVS: ORP-126/1-VYS-VT-2017 zo dňa 29. 03. 2017 podal žalobca, v tom čase obvinený A. B. dňa 10. 04. 2017 v zákonnej lehote sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou sp. zn.: Pv 215/17/7713-9 zo dňa 10. 05. 2017 zamietnutá, pretože nebola dôvodná. Dňa 23. 11. 2017 bola prokurátorom Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou sp. zn.: Pv 215/17/7713-19 zo dňa 21. 11. 2017 podaná na žalobcu A. B. obžaloba pre zločin vydieranie podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona. Trestným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn.: 13T/150/2017 zo dňa 19. 02. 2018 bol žalobca A. B. uznaný vinným zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, ktorého výkon bol podmienečne odložený a bola určená skúšobná doba podmienečného odsúdenia 2 roky a zároveň mu bola uložená povinnosť spočívajúca v príkaze nepriblížiť sa úmyselne k poškodenému E. F. na vzdialenosť menšiu ako päť metrov. Proti Trestnému rozkazu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn.: 13T/150/2017 zo dňa 19. 02. 2018 podal žalobca Odpor zo dňa 02. 03. 2018. Následne Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn.: 13T/150/2017-160 zo dňa 29. 10. 2019 bol žalobca A. B. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou pre skutok kvalifikovaný ako zločin vydieranie podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona, pretože skutok nie je trestným činom. Proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn.: 13T/150/2017-160 zo dňa 29. 10. 2019 podal odvolanie okresný prokurátor. Následne Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn.: 9To/15/2020-183 zo dňa 10. 06. 2020 o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn.: 13T/150/2017-160 zo dňa 29. 10. 2019 rozhodol: „Podľa § 319 Trestného poriadku zamieta odvolanie prokurátora.“ Žalobca zaslal žalovanému žiadosť o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody zo dňa 21. 07. 2023, ktorú požadoval vo výške 5 782,04 Eur. Na žiadosť odpovedal žalovaný výzvou zo dňa 25. 07. 2023, na základe ktorej žiadal o doplnenie o doklad preukazujúci reálne zaplatenie trov konania žalobcom (žiadate trovy vo výške 2 782,04 eur a doklad ste predložili len na 1.500 Eur). Na výzvu odpovedal žalobca dňa 25. 07. 2023 a zaslal žalovanému vyčíslenie a uplatnenie trov obhajoby zo dňa 20. 11. 2020, faktúru č. 20230075 s dokladom o úhrade zo dňa 20. 07. 2023 a príjmový pokladničný doklad zo dňa 31. 03. 2017. Následne žalovaný zaslal žalobcovi oznámenie zo dňa 09. 10. 2023 v ktorom uviedol, že nárok uplatnený z uznesenia o vznesení obvinenia považuje za premlčaný z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej lehoty.

9. Podľa § 1 zákona č.514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, tento zákon upravuje a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

10. Podľa § 3 ods. 1, písm. a) toho istého zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

11. Podľa § 4 ods. 1 toho istého zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu e) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

12. Podľa § 5 ods.1 toho istého zákona právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

13. Podľa § 6 toho istého zákona ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. 2) Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa. 3) Ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené

na základe riadneho opravného prostriedku. Ak bolo vykonateľné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, možno nárok uplatniť aj vtedy, ak bolo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom. 4) Ak bola škoda spôsobená rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorým orgán verejnej moci prekročil svoju právomoc, nie je zrušenie alebo zmena rozhodnutia pre nezákonnosť podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody.

14. Podľa § 15 ods. 1 toho istého zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

15. Podľa § 16 ods. 1 toho istého zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

16. Podľa § 19 ods. 1 až 3 zákona právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie. Najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8. Lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

17. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

18. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

19. Podľa § 17 ods.1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom v čase vydania uznesenia o začatí trestného stíhania uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

20. Podľa § 17, ods. 3 zákona výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na
a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

21. Podľa § 18 ods.1, 3 toho istého zákona náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia vo výške ustanovenej osobitným predpisom. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

22. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákona, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný

platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

23. Podľa § 3 Nariadenie vlády SR č.87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 2) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

24. Medzi stranami sporu bolo sporné, či rozhodnutie: Uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Odbor kriminálnej polície, I. oddelenie vyšetrovania Vranov nad Topľou ČVS: ORP-126/1-VYS-VT-2017 zo dňa 29. 03. 2017 ktorým bolo začaté trestné stíhanie za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona je nezákonné rozhodnutie a taktiež žalovaný namietal premlčanie uplatneného nároku.

25. Súd sa v prvom rade zaoberal tým či nárok žalobcu je alebo nie je premlčaný, keďže premlčanie namietal žalovaný. Dospel k záveru, že nárok premlčaný nie je z dôvodu, že podľa § 19 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 zákona odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov. Súd je toho názoru, že žalovaný nijak nepreukázal, že žalobca sa o škode dozvedel skôr ako doručením rozhodnutia, tak ako to tvrdil, t.j. 31. 08. 2020, keďže žalovaný na pojednávaní dňa 10. 06. 2020 prítomný nebol. Prítomný bol len právny zástupca žalovaného, avšak zákon vyžaduje, aby sa o škode dozvedel poškodený. To, že advokát je povinný oznámiť skutočnosti svojmu klientovi môže mať význam iba pri zodpovednostnom vzťahu medzi advokátom a klientom, avšak nie je možné automaticky predpokladať, že právny zástupca poškodenému oznámil nejakú skutočnosť, ak to žalovaný nevie preukázať. Preukázateľne sa žalobca dozvedel o tom, že mu vznikla škoda doručením uznesenia Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9To/15/2020-183 zo dňa 10. 06. 2020, ktorým Krajský súd v Prešove zamietol odvolanie prokurátora, a to dňa 31.8.2020 ako vyplýva z doručenky. Tri roky teda uplynuli 31. 08. 2023. Keďže žiadosť o predbežné prerokovanie nároku bola podaná žalovanému dňa 21. 07. 2023 (jeden mesiac a 10 dní pred uplynutím lehoty), bola podaná pred uplynutím lehoty 3 rokov. Doba prerokovania sa následne nazapočítava do lehoty troch rokov, t.j. od doručenia odpovede dňa 11. 10. 2023 mal žalobca ešte mesiac a 10 dní (toľko chýbalo do uplynutia 3 rokov v deň, keď bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku) na podanie žaloby. Žalobu podal 19. 10. 2023 – 8 dní po doručení odpovede, a teda ju podal v lehote.

26. V súlade s ustálenou súdnou praxou oslobodenie žalobcu spod obžaloby má tie isté dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Ten proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov podľa zákona č. 514/2003 Z.z. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, začatí trestného stíhania. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončili právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (rozsudok NS SR sp.zn. 4Cdo/183/2009 zo dňa 30.11.2009). Súdna judikatúra dôvodí, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym alebo nezákonným rozhodnutím štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo došlo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (porovnaj rozsudok NS SR z 28.6.1993 sp.z. 1Cdo/53/93, publikovaný pod číslom 70 v zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR ročník 1994). Tieto závery prijaté v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb. sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné (porovnaj rozsudok NS SR sp.zn. 1Cdo/64/2008, sp.z.n 4Cdo/183/2009, sp.zn. 4M Cdo/15/2009).

27. Uvedené vyplýva aj z rozhodnutia Ústavného súdu III ÚS 754/2016 podľa ktorého priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania, ktoré sa právoplatne skončilo inak než odsúdením (a to aj v prípade, ak nebolo realizované väzobne), je ústavne akceptovateľným a ústavou

predpokladaným spôsobom poskytnutia satisfakcie takto stíhanej osobe, a to aj v prípade, ak bolo trestné stíhanie začaté už za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. (t. j. pred 1. júlom 2004). Ústavný súd najprv považuje za potrebné konštatovať, že samotná právna úprava zákona č. 58/1969 Zb. výslovne nestanovuje kritériá na určenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V súčasnosti tieto kritériá napríklad (nie taxatívne) určuje § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. (ktorý sa stal súčasťou právneho poriadku 1. januára 2009). Podľa dnes účinného znenia tohto ustanovenia sa výška nemajetkovej ujmy v peniazoch určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje; závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo; závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. S účinnosťou od 1. januára 2013 bolo zákonom č. 412/2012 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 513/2003 Z. z., doplnené ustanovenie § 17 ods. 4 limitujúce hornú hranicu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na to, že kritériá ustanovené v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy nemožno aplikovať na prípady, keď (nezákonné) uznesenie o začatí trestného stíhania bolo vydané predo dňom nadobudnutia ich účinnosti (t. j. vo vzťahu k § 17 ods. 3 pred 1. januárom 2009 a vo vzťahu k § 17 ods. 4 pred 1. januárom 2013), všeobecné súdy vo veci sťažovateľky týmito viazané neboli, a preto bolo vecou všeobecných súdov, aby z právneho poriadku kritériá, podľa ktorých posúdia výšku náhrady nemajetkovej ujmy, vyvodili. Všeobecné súdy takto postupovali a vymedzili kritériá, ktorých naplnenie skúmali na základe výsledkov vykonaného dokazovania. Ako vyplýva z už uvedeného, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo veci sťažovateľky sa vzťahuje nielen na väzbu, ale aj na samotné trestné stíhanie. To znamená, že primeranosť jej výšky je potrebné posudzovať nielen s ohľadom na to, že ňou bola odškodnená väzba, ale aj vedenie trestného stíhania žalobcu. Zatiaľ čo vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy za väzbu súdna prax vytvorila postupne stabilizujúce sa kritériá určenia jej výšky (povaha trestnej veci, dĺžka a časové okolnosti väzby, preukázaný dopad väzby do osobnostnej sféry poškodeného a širšie okolnosti, za ktorých k vzniku nemajetkovej ujmy došlo, korigované všeobecnými princípmi spravodlivosti), vo vzťahu k rozhodovaniu o výške náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie (pokiaľ bolo začaté za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb.) takéto kritériá stabilizované súdnou praxou neboli. Podľa názoru ústavného súdu v týchto prípadoch je potrebné zohľadniť medzi takýmito kritériami jednak povahu trestnej veci, dĺžku trestného stíhania a predovšetkým dopady trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodenej osoby (následky v osobnostnej sfére poškodeného), ako aj okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. Za pomoci týchto kritérií ustálená výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch musí však súčasne najmä zodpovedať všeobecne zdieľanej predstave spravodlivosti a slušnosti (obdobne rozsudok veľkého senátu Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 z 27. júna 2012). Inak povedané, určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti (najvyšší súd rozsudok sp. zn. 7 Cdo 145/2011 z 12. decembra 2012). Všeobecné súdy disponujú pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania (obzvlášť v prípadoch, ak nezákonné rozhodnutie bolo vydané ešte za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb.) širokou mierou uváženia a ich úvahy nemožno limitovať mechanickým porovnávaním odškodňovania iných prípadov upravených v iných právnych normách. Je to tak jednak preto, že vždy v týchto prípadoch je nevyhnutné vychádzať z osobitných okolností vecí, a jednak preto, že v prípade mechanického prenášania limitov právnej úpravy iných prípadov odškodnenia by to muselo znamenať predchádzajúce posúdenie tam stanovenej výšky odškodnenia z hľadiska spoločenskej spravodlivosti (nemožno limitovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie porovnávaním odškodňovania bolesti či obetí trestných činov, pokiaľ všeobecnému súdu nepatrí právomoc posúdiť takúto zákonnú úpravu z hľadiska spoločenskej spravodlivosti). Významným je však i to, že z hľadiska ústavnoprávneho je zodpovednosť štátu v týchto prípadoch konštruovaná ako objektívna absolútna zodpovednosť absolútna (štát sa jej nemôže zbaviť).

28. V spore bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn. 13T/150/2017-160 zo dňa 29. 10. 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9To/15/2020-183 zo dňa 10. 06. 2020 bol žalobca spod obžaloby oslobodený, pretože žalovaný skutok nie je trestným činom. Z uvedeného dôvodu, aj keď orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie tak, že jeho výsledkom bolo uznesenie o začatí trestného stíhania žalobcu, ich podozrenie sa v trestnom konaní nepotvrdilo, čoho dôsledkom je existencia nezákonného rozhodnutia. Súd pri posúdení uznesenia o začatí trestného stíhania voči žalobcovi ako nezákonného rozhodnutia,

nepovažoval uznesenie o začatí trestného stíhania za nezákonné automaticky v dôsledku oslobodenia spod obžaloby, ale prihliadol aj na dôvod oslobodenia žalobcu spod obžaloby, ktorým bola skutočnosť, že žalovaný skutok nie je trestným činom.

29. Predpokladom vzniku objektívnej zodpovednosti štátu je súčasné splnenie troch podmienok: 1) existencia nezákonného rozhodnutia 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Dôkazné bremeno o kumulatívnom splnení všetkých týchto podmienok leží na žalobcovi (poškodenom). Žalobcovi vzniklo právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Žalobca žiadal priznať (okrem iného) náhradu škody, a to vo výške trov právneho zastúpenia v trestnom konaní zahŕňajúce účelne vynaložené náklady a odmenu za zastupovanie podľa tarifnej odmeny advokáta vo výške 2.782,04 Eur s úrokom z omeškania. Výšku trov žalobca preukázal faktúrou a následnú výplatu právnemu zástupcovi príjmovým pokladničným dokladom a potvrdením o úhrade faktúry. Žalovaný skutkové tvrdenia žalobcu ohľadom výšky trov výslovne nepoprel s výnimkou cestovných náhrad, preto ich súd považoval za nesporné. Čo sa týka uplatnených cestovných náhrad, žalobca následne preukázal, že cestovné náhrady boli uplatnené za použitie súkromného motorového vozidla právneho zástupcu žalobcu. Na základe vyššie uvedeného priznal súd žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 2.782,04 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5% ročne počnúc od 12. 10. 2023 do zaplatenia, keďže žalovaný sa dostal do omeškania odo dňa nasledujúceho po dni kedy bolo žalobcovi doručené oznámenie, že žalovaný nárok žalobcu neuspokojí.

30. Žalobca sa v spore domáhal taktiež uloženia povinnosti žalovaného zaplatiť mu nemajetkovú ujmu vo výške 3.000 Eur, nakoľko podľa žalobcu iba samotné konštatovanie porušenia práva a ospravedlnenie nie je dostačujúce. Súd je toho názoru, že žaloba žalobcu je dôvodná v časti uplatneného nároku. Opätovne poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR III ÚS 754/2016 podľa ktorého priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania, ktoré sa právoplatne skončilo inak než odsúdením (a to aj v prípade, ak nebolo realizované väzobne), je ústavne akceptovateľným a ústavou predpokladaným spôsobom poskytnutia satisfakcie takto stíhanej osobe.

31. Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé, ktoré je potvrdené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom súdu (Ústavný súd Českej republiky nález sp. zn. I. ÚS 554/04 z 31. marca 2005). Ústavný súd už v minulosti opakovane zdôraznil, že v prípade aplikácie právnej normy treba totiž síce prvotne vychádzať z jej doslovného znenia, avšak v prípade rozporu doslovného znenia daného ustanovenia s jeho zmyslom a účelom, o ktorého jednoznačnosti a výlučnosti niet žiadnej pochybnosti, možno uprednostniť výklad a ratio legis pred výkladom jazykovým (napr. I. ÚS 583/2015 z 9. marca 2016). (Taktiež III ÚS 765/2016)

32. Trestné stíhanie žalobcu za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. bolo začaté uznesením ČVS: ORP-126/1-VYS-VT-2017 zo dňa 29.03.2017. Trestné stíhanie bolo skončené oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. č. 13T/150/2017-160 zo dňa 29. 10. 2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 10.06.2020, pretože skutok pre ktorý bola podaná obžaloba nie je trestným činom. Žalobca vo väzbe nebol. Trestné stíhanie žalobcu trvalo 3 roky.

33. Stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste.

34. Žalobca v spore poukazoval na dopad trestného konania na jeho súkromný, rodinný a spoločenský život. Žalobca nárok na priznanie nemajetkovej ujmy odôvodnil tým, že bola v značnej miere znížená jeho dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Nemajetková ujma, ktorej sa žalobca domáha vyjadruje náhradu za utrpené pocity z toho, že na žalobcu v období 3 rokov spoločnosť hľadela ako na páchateľa trestného

činu, pričom žalobca mal v tom čase iba 20 rokov. Žiadne rozhodnutie orgánov činných v trestnom konaní mu nedávalo nádej, že sa daná trestná vec môže skončiť v jeho prospech, keď po vznesení obvinenia bola podaná obžaloba a trestným rozkazom súdu bol uznaný za vinného zo zločinu vydierania. Uvedené v ňom vyvolávalo po celý čas strach a beznádej, o to viac, že mal celý život ešte len pred sebou a už len predstava, že bude v tak mladom veku odsúdený za zločin, v ňom vyvolávala strach. Žalobca celé vedenie trestného stíhania znášal po psychickej stránke zle. Žalobca trpel tak v súkromnom a rodinnom živote. V dôsledku uvedomenia si, že spoločnosť na neho hľadí ako na páchateľa trestného činu, žalobca pociťoval zúfalstvo, úzkosť a nervozitu. Žalobca musel znášať opovrhujúce nepríjemné pohľady a často krát aj nevhodné poznámky na svoju adresu. Rovnako bol narušený vzťah medzi žalobcom a jeho rodičmi, práve kvôli vedeniu trestného stíhania voči žalobcovi vznikali medzi nimi hádky, pretože rodičia to znášali zle. Žalobca sa z dôvodu, že sa hanbil zo spoločenského života stiahol a vyhýbal sa aj svojim blízkym kamarátom. Hrozba trestu a dlhodobé trestné stíhanie spôsobilo žalobcovi problémy a stres aj s poukazom na skutočnosť, že žalobca bol stíhaný za zločin a hrozil mu vysoký trest (odňatie slobody na 2 až 6 rokov). Žalobca má za to, že intenzita ako aj okolnosti zásahu v danom prípade odôvodňujú priznanie finančného zadosťučinenia. Práve poukazom na intenzitu, rozsah ako aj na dĺžku trvania daného stavu považuje žalobca uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 3.000 Eur za dostačujúce a primerané. Z tvrdenia žalobcu v spojitosti s objektívnou zodpovednosťou žalovaného, vyplýva že v dôsledku nezákonného rozhodnutia žalovaného, bola u žalobcu v značnej miere znížená jeho dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti, minimálne po celú dobu trestného konania v rozsahu 3 rokov.

35. Z výsluchu žalobcu vyplynulo, že žalobca sa uzavrel do seba, nechodil s kamarátmi do spoločnosti a mal obavy z budúcnosti. Keďže pracoval v zahraničí, tam o jeho trestnom stíhaní nevedeli.

36. Žalobca bola spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že žalovaný skutok nie je trestným činom. Je nepochybné, že sa vnútorne ťažko vyrovnával nielen so začatím trestného stíhania, ale aj s možnou hrozbou trestu, ako aj s vykonávaním úkonov v trestnom konaní, ktorých sa zúčastňoval. Je nepochybné, že už len samotné trestné stíhanie zasahuje vo veľkej miere do súkromného osobného života a to tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé, ktoré je vyvrátené oslobodzujúcim rozsudkom. Vzhľadom na to, je v danom konkrétnom prípade daný dôvod aj na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd sa však nestotožňuje s požadovanou výškou náhrady. Súd nepopiera, že začatie trestného stíhania spôsobilo žalobcovi stresovú situáciu, ktorá mohla viesť k určitej nervozite. Hodné odškodnenia je aj utrpenie, ktoré nevinný obvinený prežil v priebehu trestného stíhania. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení využil iba dôkazný prostriedok výsluch žalobcu z ktorého vyplynulo, že žalobca sa uzavrel do seba a nechodil s kamarátmi do spoločnosti ako predtým, avšak z výsluchu taktiež vyplynulo, že žalobca v tom čase pracoval v zahraničí, kde o jeho trestnom stíhaní nevedeli, a teda tam sa postoj k nemu nezmenil. Podľa názoru súdu trestné stíhanie nebolo ani neprimeranej dĺžky, ani nedošlo k žiadnym takým následkom, ktoré by odôvodňovali priznanie sumy 3.000 Eur. Na základe zistených skutočností teda súd rozhodol, že primeranou bude suma 1.500 Eur, a to 500 Eur za každý rok trestného stíhania. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Žalobca v konaní preukázal zrejmý stres, ktorý prežil v dôsledku trestného stíhania, preto súd konštatuje, že suma 1.500 Eur je primeraná danému skutkovému zisteniu a v danom prípade je aj spravodlivá.

37. Z priznanej sumy súd priznal žalobcovi aj požadované úroky z omeškania počnúc od 12. 10. 2023 do zaplatenia, keďže žalovaný sa dostal do omeškania odo dňa nasledujúceho po dni kedy bolo žalobcovi doručené oznámenie, že žalovaný nárok žalobcu neuspokojí. Súd poukazuje na citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/339/2021, ktoré je odklonom od doterajšej praxe a predstavuje odklon od rozhodnutia R 45/2000 (1Co/15/1997), v zmysle ktorého povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, nakoľko rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/339/2021 odkazuje na rozhodnutia sp. zn. 4Cdo/48/2017 a 4Cdo/257/2019 v znení: „Štát je povinný nahradiť škodu najneskôr do 6 mesiacov odo dňa, kedy poškodený nárok riadne uplatnil podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. a márnym uplynutím tejto lehoty sa štát ako dlžník dostáva do omeškania, a tak najskôr odo dňa nasledujúceho po uplynutí 6-mesačnej lehoty ho postihuje povinnosť zaplatiť veriteľovi tiež úroky z omeškania.“ K vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy tak nedochádza márnym uplynutím lehoty ustanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím 6-mesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Dovolací súd tak považuje rozhodnutia dovolacieho súdu pod sp.zn. 4Cdo/48/2017, 4Cdo/257/2019 za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky úrokov z omeškania z priznanej náhrady

nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Touto ustálenou praxou bol prekonaný odlišný právny názor uvedený v rozhodnutí dovolacieho súdu pod sp. zn. 1Co/15/1997. K žiadanému úroku z omeškania žalobca ďalej uvádza, že v rozhodnutí z 30. júla 2019, sp. zn. 4Cdo/48/2017 Najvyšší súd SR ustálil, že právnu otázku vo vzťahu k nároku na úroky z omeškania z náhrady nemajetkovej ujmy možno považovať za vyriešenú uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/48/2010, 2Cdo/155/2011, 7Cdo/253/2013, so závermi, že štát je povinný nahradiť škodu najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa, kedy poškodený nárok riadne uplatnil podľa § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. a márnym uplynutím tejto lehoty sa štát ako dlžník zo zodpovednostného právneho vzťahu dostáva do omeškania, a tak najskôr odo dňa nasledujúceho po uplynutí 6-mesačnej lehoty ho postihuje povinnosť zaplatiť poškodenému veriteľovi tiež úroky z omeškania. Uvedený záver potvrdil aj Ústavný súd SR (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 443/2022 zo dňa 11. 05. 2023). V danom prípade má žalobca v súlade s ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po tom, čo mu žalovaný oznámil, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy považuje za nedôvodnú. Žalovaný listom zo dňa 09. 10. 2023 oznámil žalobcovi (doručený 11.10.2023), že neuspokojí jeho nárok na náhradu požadovanej nemajetkovej ujmy, a preto žalobca si dôvodne uplatnil nárok na úrok z omeškania od 12. 10. 2023, t.j. odo dňa nasledujúceho po dni doručenia oznámenia. Preto súd v zmysle citovaných ustanovení § 517 OZ a § 3 nariadenia vlády priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spolu s úrokom z omeškania tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

38. Podľa § 232, ods. 1, 2, 3 CSP, vykonateľnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia ukladajúceho povinnosť plniť, ktorá spočíva v možnosti jeho priamej a bezprostrednej vynútiteľnosti zákonnými prostriedkami. Ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

39. Zástupca žalovaného na pojednávaní požiadal o to, aby v prípade, ak by žalovaný bol zaviazaný na plnenie, bola mu poskytnutá lehota minimálne 30 dní, keďže žalovaným je Slovenská republika, ktorá koná prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR a je tam potrebný určitý postup, ktorý nie je možné stihnúť v lehote 3 dní. Vzhľadom k tomu, že súd bol toho názoru, že sa jedná o odôvodnený prípad, umožnil žalovanému splnenie povinnosti v lehote 30 dní.

40. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

41. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

43. O nároku na náhradu trov súd rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd síce nepriznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v plnej výške a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, ale v danom prípade mal žalobca plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z jeho procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu. O výške náhrady trov rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.